

УПРАВЛІНСЬКА ЗВІТНІСТЬ ТА ПРИЧИНИ ЇЇ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Матюха М.М.

*Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна
20042004@i.ua*

В умовах сучасних економічних відносин істотно зростає складність управління підприємством. Це пояснюється збільшенням його самостійності і розвитком горизонтальних зв'язків із зовнішнім оточенням – постачальниками, споживачами, податковими установами, банками, страховими компаніями, біржами, інвесторами. З іншого боку, ускладнюється внутрішній менеджмент підрозділів підприємства, основною та додатковою діяльністю підприємства. Причиною такого стану є зростання об'ємів інформаційних потоків, які потребують раціонального упорядкування та представлення користувачам обліково-аналітичної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. Фінансова звітність, яка є стандартизованою, не передбачає оперативного надання інформації і потребує доповнення або аналітичного розширення. Доповненням і розширенням до фінансової звітності у такому разі стає управлінська звітність.

В даний час досягнуті певні успіхи в галузі створення інформаційних систем підприємства, в яких досить продуктивно формується і використовується управлінська звітність. У ряді цих систем за допомогою управлінської звітності вирішуються завдання інформаційного забезпечення оперативного управління, визначення фінансових результатів підрозділів підприємства, проведення контрольних заходів та прогнозування і досягнення певних результатів діяльності. Однак, проведений аналіз наукових досліджень показує, що до теперішнього часу існують питання у забезпеченні точності та оперативності вирішення формування і представлення показників управлінської звітності, недостатньо повно відображенні реальні процеси діяльності підприємства, його структурних підрозділів.

Як правило, необхідність формування управлінської звітності виникає, коли на підприємстві формується певний рівень управління, а керівництво підприємства починає реально усвідомлювати недоліки існуючої системи управління її інформаційного забезпечення при використанні інформаційних технологій з метою підвищення ефективності її використання. Причинами такого стану речей є:

відсутність «прозорої» системи обліку витрат, яка дозволяла б не тільки визначити їх достовірну величину, а й проаналізувати витрати за видами, статтями, місцями виникнення, носіям, центрами відповідальності та в інших розрізах, необхідних для здійснення адекватного контролю діяльності та управління;

відсутність механізму оцінки рентабельності напрямків діяльності та окремих видів продукції;

відсутність процедур проведення аналізу та прийняття управлінських рішень, пов'язаних з питаннями формування виробничої програми, ціноутворення, оцінки інвестиційних проектів тощо;

недостатній рівень відповідальності і мотивації персоналу за зниження рівня витрат і підвищення ефективності діяльності як свого підрозділу, так і підприємства в цілому;

відсутність чіткого механізму управління підрозділами підприємства (системи контрольних показників, регламенту їх планування, отримання звітів, аналізу та оцінки, стимулювання):

відсутність механізму планування (бюджетування) діяльності підприємства, який дозволяв би проводити попередній порівняльний аналіз прийнятих рішень, розраховувати планові, економічно виправдані (у відповідності з внутрішніми нормами і нормативами підприємства) показники витрат, прогнозувати результати діяльності та обґрунтовувати перспективні рішення, проводити аналіз відхилень фактичних показників від планових і виявляти їх причини.

Саме управлінська звітність для підприємств стає основою вирішення цілого комплексу проблем інформаційного забезпечення системи менеджменту, починаючи від стратегії і закінчуючи оперативними бюджетами підприємствами. Формування управлінської звітності базується на методиках, тісно пов'язаних з функціональними процесами на підприємстві. Незважаючи на те, що на практиці зазвичай використовуються окремі форми, важливо, щоб ця управлінська звітність була об'єднана в єдину систему, орієнтовану на досягнення головного результату – підвищення якості управління підприємством.